

Jesenice, 6. 3. 2024

ZAPISNIK

13. sestanka koordinacije županov občin Zgornje Gorenjske, ki je potekal v torek, 5. marca 2024 ob 11.00 uri v sejni sobi Občine Žirovnica

Prisotni:

- župani občin Zgornje Gorenjske: g. Leopold Pogačar, g. Ciril Globočnik, mag. Peter Bohinec, ga. Henrika Zupan, g. Jože Sodja
-

Opravičeno odsoten:

- g. Peter Torkar, Občina Gorje

Ostali prisotni:

- ga. Marija Ferjan, Občina Bled
- ga. Eva Štravs Podlogar, RAGOR

Gostje:

K tč. 3:

- Ga. Eva Knez, državna sekretarka MKGP
- Ana Le Marechal Kolar, GD Direktorat za hrano in ribištvo
- mag. Andreja Komel, vodja Sektorja za strukturno politiko in razvoj podeželja

Predlagan dnevni red:

- 1) Potrditev dnevnega reda.
- 2) Pregled zapisnika in poročilo o realizaciji sklepov predhodne seje.
- 3) Izmenjava mnenj o aktivnostih MKGP in Zgornje Gorenjske na področju semenarstva, ekološkega kmetijstva in prehranske varnosti, gostja – ga. Eva Knez, državna sekretarka MKGP.
- 4) Oblikovanje predlogov tem za naslednjo koordinacijo.
- 5) Razno
 - Poročilo o aktivnostih v DS – župan in državni svetnik g. Leopold Pogačar (priloga)

K točki 1: Potrditev dnevnega reda

Sklep 1:

Dnevni red je bil soglasno sprejet.

K točki 2: Pregled zapisnika in poročilo o realizaciji sklepov predhodne seje.

Sklep 2:

Zapisnik je bil soglasno sprejet.

K točki 3: Izmenjava mnenj o aktivnostih MKGP in Zgornje Gorenjske na področju semenarstva, ekološkega kmetijstva in prehranske varnosti, gostja – ga. Eva Knez, državna sekretarka MKGP.

Župan Leopold Pogačar je pozdravil državno sekretarko, Evo Knez s sodelavkama in se jim zahvalil za udeležbo na koordinaciji županov zgornje Gorenjske. Uvodoma je predal besedo kolegici in kolegom.

Županja Henrika Zupan je poudarila, da si občina želi pomagati kmetom, vendar jih motijo omejitve povezane z de minimis. Ali je na tem področju pričakovati kakšno spremembo? Lokalne skupnosti skrbi ker se kmetije opuščajo.

Pri objavah za prodajo kmetijskih zemljišč opažajo, da se prijavljajo podjetja izven občine, ki nimajo registrirane kmetijske dejavnosti, zemljišča celo preplačajo in lokalnim kmetom tako otežijo oz. onemogočijo nakup.

Podobno izkušnjo s podjetjem, ki kupuje in preplačuje kmetijska zemljišča, imajo tudi v Bohinju. Tudi v Bohinju jih skrbi, da kmetijstvo zamira, posledično je problem nizka samooskrba. Veliko kmetijskih poslopij, predvsem hlevov se spreminja v apartmaje. Vendar župan Jože Sodja poudari, da ni turizma brez kmetijstva in obdelane krajine in, da je turizem lahko podporna dejavnost kmetijstvu.

Ciril Globočnik poudari, da so v občini zadovoljni z odzivom in vključevanjem kmetov v ekološko shemo in dobro sodelujejo z Inštitutom eko semena. Imajo »de meter« vrt pri osnovni šoli in učenci se v sklopu rednega pouka seznanjajo z njim. Bolj jih skrbi ozurpacija kmetijskih zemljišč za divje kampe, ki delujejo brez posledic.

Tudi v Radovljici se žal ukinjajo manjše kmetije.

Na Jesenicah se po besedah župana Petra Bohinca tudi soočajo z divjimi kampi ali glampingi na kmetijskih zemljišče ali zamenjava kmetijske dejavnosti s turizmom.

Načrtujejo novo lokacijo tržnice na Jesenicah (stara lokacija), ki bi omogočila lokalnim ponudnikom boljšo in lažjo prodajo oz. povezovanje s potencialnimi kupci. Pričakujejo, da bo država z ukrepi podprla taka prizadevanja. Planira se tudi ureditev Urbanega vrta.

Tudi na Bledu se soočajo s propadanjem kmetij. Na Bledu imajo sicer dve tržnici, ki obe dobro delata, vendar se beleži pomanjkanje ponudbe, saj kmetje večino pridelkov prodajo že znanim kupcem in jim za prodajo na tržnicah zmanjka pridelkov in časa za prodajo.

Župan in DS Leopold Pogačar je izpostavil problematiko legalizacije objektov na kmetijskih zemljišči. Glede na veto v DS je sedaj Ustavno sodišče ustavilo nadaljnje sprejemanje zakona. Podpira projekt Semenjalnica, ki je pomemben za lokalno prebivalstvo, zato pričakuje, da se bo razvijal tudi v prihodnosti.

Državna sekretarka Eva Knez je povzela, da se na ministrstvu zavedajo izzivov kot so visoka povprečna starost kmetov, zahtevni postopki za naročanje lokalno pridelano hrane za javne zavode, spodbude za mlade kmete.

Poudarila je, da je stališče MKGP glede gensko spremenjene hrane in semen jasno. Z veseljem si je ogledala Semenjalnico v ČRICu in prisluhnila strokovnim sodelavcem Inštituta eko semen o njihovem delu in viziji.

Zadovoljna je, da je dr. Maja Kolar, Inštitut eko semena, vključena v Strateški svet za ekološko kmetijstvo na MKGP. Ambicije Slovenije na tem področju so velike v smeri dviga ekološko pridelane hrane.

Predstavnice MKGP so poudarile pomen, da se lokalna kakovostna hrana še bolje vpelje v javne zavode. Dober primer je projekt Mestne občine Kranj, ki v nekaterih JZ že beleži visok delež slovenskih in eko proizvodov. S strani MKGP pa to področje pokriva ga. Tadeja Kvas Majer.

Zaradi zavedanja težav z razdrobljeno ponudbo posameznih kmetov na eni strani in željo po optimalni porabi časa v kuhinjah javnih zavodov na drugi, ministrstvo finančno podpira povezovanje kmetov v skupine in organizacije, medpanožne organizacije, kratke dobavne verige, promocijo vključenosti v sheme kakovosti in regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih. Gre za pogodbeno sodelovanje kmetov in skupen nastopa kot prodajalci lokalnih pridelkov na razpisih JZ.

Poudarile so tudi ukrep po katerem se bodo lahko manjše in gorske kmetije lažje in bolj enakovredno prijavljale na subvencije in investicijske razpise.

Posebni ukrepi bodo namenjeni mladim prevzemnikom, saj so na tem področju izzivi prisotni po vsej Sloveniji. Zato imajo v strategiji kmetijstva mladi kmetje prednost, tako pri doseganju višje stopnje podpore, kot večjega števila točk pri ocenjevanju vlog na javni razpis. Planirana so svetovanja za prenos znanja, na področju podjetništva in izzivov povezanih s prilagajanjem na podnebne spremembe. V preteklosti se je večina sredstev predvidenih za vzpodbudo mladim kmetom porabila. Realno sliko prijav bo pokazal 2. javni razpis za mlade prevzemnike, ki je bil objavljen 1.3.2024, saj je bilo vanj vključenih veliko sprememb, ki so olajšale vključevanje mladih v to intervencijo.

Ministrstvo želi evidentirati razvojne kmetije, ki letno realizirajo od 6.000 do 12.000 EUR standardnega prihodka. Za njih je rezervirano 16,5 mio EUR in bodo imeli svoje razpisne pogoje. Na ministrstvu si želijo, da bi KGZS/JSKS še bolj aktivno prenašala znanje in informirala kmeta o možnostih in kombinacijah koriščenja sredstev SN SKP 2023 -2027.

Ukrepa za sofinanciranje postavitve tržnice ne morejo podpreti iz Evropskega kmetijskega sklada (EKSRP), saj gre za nekmetijsko dejavnost. Ocenjujejo, da so edina možnost za to LAS projekti oz. podpore drugih evropskih skladov (npr. ESRR).

Na vprašanje županje Henrike Zupan ali bi lahko občine mladim kmetom plačevale prispevke je DS odgovorila, da bi bila to brez priglasitve sheme na EK, nedovoljena državna pomoč.

Sklep 3:

Župani so se seznanili z ukrepi države na področju spodbujanja malih kmetij in mladih kmetov.

K točki 4: Oblikovanje predlogov tem za naslednjo koordinacijo.

Naslednja koordinacija bo v torek, 2. aprila na Bledu, vabljeni tudi župani z Doline Soče. Na koordinacijo je vabljen minister Matjaž Han s sodelavci, ki je že potrdil udeležbo.

Sklep 4:

Predvidena tema – prihodnja organiziranost Skupnosti Julijskih Alp – se predhodno uskladi na nivoju županov ZG.

K točki 6: Razno

Županja Henrika Zupan je prisotne seznanila s problematiko nenadzorovanih in nenajavljenih privatnih ognjemetov. Zato v Kranjski Gori predlagajo spremembo Zakona o pirotehnikih, s katero bi bilo v pristojnosti občine, da z občinskimi odloku uredi to področje.

Sklep 5:

Ragor na osnovi posredovane pobude iz Kranjske Gore pripravi predlog skupnega dopisa, ki ga bodo župani posredovali na ministrstvo.

Zapisala:
Eva Štravs Podlogar, RAGOR

Leopold Pogačar
župan Občine Žirovnica

Poslano:

- županom občin Zgornje Gorenjske
- OU občin Zgornje Gorenjske
- Objavljeno na www.ragor.si - povzetek